

Sygn. akt I UK 317/16

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania P. [...] w P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O. z udziałem zainteresowanych: S. [...] w P., N. L., W. L., D. L., R. L., K. Ł.
o ustalenie ubezpieczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 maja 2017 r.,
skargi kasacyjnej P. [...] w P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 25 lutego 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

II. nie obciąża skarżącego kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 25 lutego 2016 r. oddalił apelację płatnika składek – P. [...] w P. Spółki z o.o. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 27 stycznia 2015 r., którym oddalono odwołanie płatnika od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z dnia 18 marca 2014 r., stwierdzających, że zainteresowani N. L., W. L., D. L., K. Ł. oraz R. L. podlegali w wymienionych okresach ubezpieczeniu społecznemu u płatnika składek jako pracownicy w związku z wykonywaniem pracy w ramach umowy o świadczenie usług zawartej z S. w P. na rzecz pracodawcy, z którym pozostają w stosunku pracy.

W skardze kasacyjnej płatnik składek zarzucił: I. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: 1) art. 385 k.p.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie i oddalenie apelacji, pomimo że była ona zasadna i zasługiwała na uwzględnienie; 2) art. 386 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i oddalenie apelacji, pomimo że była ona zasadna i zasługiwała na uwzględnienie; 3) art. 328 § 2 w związku z art. 391 k.p.c. przez niewyjaśnienie podstawy prawnej wyroku i ograniczenie tego obowiązku do przytoczenia ogólnikowej argumentacji zawartej w uzasadnieniu wyroku Sądu pierwszej instancji, bez rzetelnego odniesienia się do sformułowanych zarzutów apelacji; II. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to: 1) art. 4 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej jako ustawa systemowa) przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, polegające na nieprawidłowym przypisaniu odwołującemu się statusu płatnika składek z tytułu umów o świadczenie usług medycznych zawartych przez zainteresowanych z S. [...] w P.; 2) art. 4 pkt 2 lit. d ustawy systemowej przez jego błędną wykładnię i niezastosowanie lub niewłaściwe zastosowanie, polegające na nieprawidłowym przypisaniu odwołującemu się statusu płatnika składek z tytułu umów o świadczenie usług medycznych zawartych przez zainteresowanych z S. [...] w P.; 3) art. 8 ust. 2a ustawy systemowej przez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że zainteresowani w ramach umowy zawartej z osobą trzecią, to jest S. [...] w P., wykonywali pracę na rzecz odwołującego się jako swojego pracodawcy, podczas gdy w rzeczywistości brak ku temu jakichkolwiek podstaw; 4) art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej przez jego niezastosowanie, co skutkowało bezpodstawnym przypisaniem odwołującemu się statusu płatnika składek z tytułu umów o świadczenie usług medycznych zawartych przez zainteresowanych z S. [...] w P.; 5) art. 2 i 7 Konstytucji RP przez dokonanie wykładni art. 8 ust. 2a ustawy systemowej w sposób naruszający zasadę demokratycznego państwa prawnego; 6) art. 20 i 22 Konstytucji RP przez ich niezastosowanie; 7) art. 84 i 217 Konstytucji RP przez domniemywanie, na podstawie nieprecyzyjnie sformułowanego art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, istnienia ciężarów publicznoprawnych, które nie są w ustawie przewidziane.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego

wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy - zgodnie z żądaniem apelacji.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono po pierwsze - występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a mianowicie „czy umowa gospodarcza o świadczenie usług zawarta przez osoby trzecie może być podstawą obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne przez spółkę kapitałową, na rzecz której faktycznie wykonywana jest praca stanowiąca przedmiot umowy gospodarczej zawartej przez osoby trzecie” oraz po drugie - potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, „w szczególności przepisu art. 4 pkt 2 lit a i art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, o czym szczegółowo mowa będzie w dalszej części skargi kasacyjnej”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym,

których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732). Z kolei odwołanie się do przesłanki potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania

przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Skarżący nie odnosi się do tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Po pierwsze, odwołując się do potrzeby wykładni powołanych przepisów skarżący nie wskazuje nawet, czy chodzi mu o to, że dotychczas Sąd Najwyższy nie dokonał ich interpretacji, czy też że przeprowadzona wykładnia, wskutek swej niejednorodności, wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów i na czym rozbieżności te polegają. Odwołanie się przez skarżącego do uzasadnienia podstaw kasacyjnych nie stanowi wypełnienia przez niego obowiązku nałożonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c., gdyż rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w podstawach kasacyjnych oraz ich uzasadnieniu i formułowanie za skarżącego prawidłowego wniosku w tym zakresie.

Po drugie, domagając się udzielenia odpowiedzi na pytanie nazwane istotnym zagadnieniem prawnym, skarżący nie przeprowadza jakiegokolwiek wywodu jurydycznego dla wykazania, że potrzeba taka rzeczywiście występuje i wymaga zaangażowania Sądu Najwyższego w rozpoznanie skargi kasacyjnej. W orzecznictwie tego Sądu przyjmuje się, że wypełnienie obowiązku przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie zagadnienia prawne nie może być zastąpione przez ograniczenie się do sformułowania samego pytania, jak czyni to skarżący, ale konieczne jest przeprowadzenie pogłębionego wywodu prawnego w zakresie wykazania, jak przepisy konstruujące to zagadnienie powinny być rozumiane (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, LEX nr 1212045; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, LEX nr 1215465; z dnia 15 lutego 2012 r., I PK 130/11, LEX nr 1215258; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 293/11, LEX nr 1214577; z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, LEX nr 1486974).

Po trzecie, formułowane przez skarżącego wątpliwości zostały rozstrzygnięte w wyroku z dnia 27 kwietnia 2017 r., I UK 182/16, którym Sąd Najwyższy oddalił skargę kasacyjną, wniesioną przez skarżącego z powołaniem się na te same

okoliczności, w sprawie o tożsamym stanie faktycznym i prawnym, zasądając na rzecz strony pozwanej stosowne koszty postępowania kasacyjnego.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Orzeczenie w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego oparto o odpowiednio stosowany art. 102 k.p.c. (por. w tym zakresie uzasadnienie postanowienia z dnia 11 maja 2012 r., I UZ 17/12, OSNP 2013 nr 11-12, poz. 141, w którym Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że wydanie przez organ rentowy wielu decyzji dotyczących wysokości podstawy składek na ubezpieczenia społeczne osobno do każdego ubezpieczonego - pracownika tego samego pracodawcy - nie powinno przekładać się na zwielokrotnienie kosztów zastępstwa procesowego stron).